

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ožnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jeterkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Gospodskih alicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

Cesarja Viljema potovanje.

Kakor je bilo znamenito, da je mogočna nemška država v treh mesecih trikrat premenila vladarja, isto tako je znamenito, da je razmerno mladi Viljem II. takoj po nastopu na prestol odpravil se na pot, ter v jadnem diru obiskal najprvo Peterburg, Stockholm in Kodanj, malo pozneje južno Nemčijo, od koder je prišel v goste k našemu cesarju, z Dunaja pa se odpeljal v večno mesto in kakor se nam brzojavno poroča dalje v divni Napolj, na podnožje ognjevitga Vezuva.

O pohodu v Peterburgu akti še neso zaključeni, družega ni gotovega, kakor da je na obe strani palo nekoliko visokih redov. Je li bilo kaj faktušnega uspeha, to je še vedno nerazkrita tajnost, po raznih znamenjih smelo bi se sklepati, da ne.

V Stockholmu bil je vsprejem, kakor so javljali oficijozni listi sami. „severno mrzel“, v južni Nemčiji, če smemo verjeti nemškim virom, jako srčen, naudušen, čeravno se vse slavnosti neso vršile brez pojavov južno nemškega separatizma.

Govoriti o sestanku na Dunaji bila bi prekočljiva stvar. Zdi se nam pa vredno konstatovati, da baš židovski baroni svojih palač na „Ringu“ neso okrasili z zastavami in židovi imajo v političnih zadevah jako dober nos. Z veseljem tudi beležimo, da se neso obistinile bojazni, ki so se tu pa tam gojile v očigled nemškega cesarja pohodu. Ministerski predsednik grof Taaffe sicer ni bil odlikovan, a zadnje premembe na visocih mestih so pokazale, da še vedno trdno sedi na svojem uzvišenem mestu in da še vedno v polni meri uživa svojega vladarja zaupanje.

Jadikovanja v velikonemških listih vsled grofa Schönborna imenovanja pravosodnjim ministrom so nam v zadoščenje, da so omenjene bojazni bile nepotrebne in jako pomemben komentar k vsemu temu dozdevajo se nam besede iz Schönbornovega programa, objavljenega v oficijoznem listu: „Es muss zu einer klaren Ueberzeugung werden, dass Oesterreich sich selbst angehört“, nič manj pa tudi ta faktum, da je baš sedaj znani državnik baron Hübnér bil povzdignen v grofa, kar je nekda onkraj Litve napravili neprijeten utis.

O vsprejemu v Rimu čuli smo že mnogo ve-

stij, mej drugim priobčevali so Dunajski listi zaporedoma telegrame, da so se rudeči listi z irredentovsko vsebino sipali in trosili na pot, koder se je premikal sprevod in da je veliko osob zaradi tega in zaradi raznih nelojalnih klicev bilo zaprtih. Najznameniteje pa je, kar v tem oziru piše Pariški „Figaro“. To sicer ni baš najboljši vir, a zanimivo je čuti tudi ta zvon. „Figaro“ pravi:

„Cesar Viljem se ni prikupil osobam, ki so ga prve pozdravile. General Lanza bil je na kolodvoru v Pontebi jako presenečen, ker ni bilo nikogar k durim vagona, da bi ga namreč pozval, da pride v vagon. Naposled prikazal se je grof Liebenau in odpriduri generalu italijanskemu, prišedšemu na mejo, v imenu kralja Umberta pozdravljat nemškega cesarja. V Pontebi bil je prirejen fin obed, a nihče ni niti grizljaja pokusil, ker je bil cesar Viljem že prej obedoval. Cesar Viljem prehladil se je bil na lovu na Štajerskem, kašljal je močno in ležal v postelji, dokler ni vlak dospel blizu Rima. Prišedši v Rim, opazili so okolu stoječi, da je kralj Umberto mlademu Bismarcku podal obe roki, da pa je cesar Viljem Crispija samo vojaški pozdravil in mu dal samo dva prsta. — Uradne visoke kroge Rimske je tudi neljubo zadelo, da soproge ministrov neso bile pozvane na sijajni obed pri dvoru. Temu da je nekda kriva kraljica Margareta. Ona ni se hotela udati, da bi se katerakoli gospa povabila na obed, ker bi sicer morala povabiti tudi soprogo Crispijevo, katere doslej še nikdar ni hotela vsprejeti na dvoru.“

Kar se tiče sestanka mej cesarjem Viljemom in papežem, držati se nam je Windhorsta, ki je preteklo nedeljo na katoliškem shodu v Kolonji v obširnem govoru dotikal se tudi tega predmeta. Rekel je, da dogodki v Rimu še neso dovršeni, da o njih še ni pristnih poročil, torej tudi razprava še ni godna. Poudarjal pa je nezavisnost vrhovnega pastirja, a govoru svojemu dal naslov: „Der Kampf beginnt erst!“

Ako je Windhorst pravo pogodil, ocenil je s temi besedami tudi cesarja Viljema potovanje v Rim, katero ne bode imelo zaželjenega sadu, marveč problematično vrednost, kakor jo je Dunajski „Figaro“ jako dobro označil v podobi na zadnji strani.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(XIII. seja dne 16. oktobra 1888.)

(Konec.)

Poslanec Murnik poroča v imenu upravnega odseka ob uvrstitvi ceste z Bleda do Zaspega mej okrajne ceste in nasvetuje: 1. V cestnem okraji Radovljiškem se nahajajoča, iz Bleda v Zasp držača občinska cesta se uvrsti mej okrajne ceste. 2. Deželnemu odboru se naroča, da v zmislu § 19. cestnega zakona z dne 5. marca 1873. po dogovoru z dotičnimi oblastvi zadobi Najvišje potrjenje tega zakona in potem pravočasno potrebno ukrene, da okrajno-cestni odbor Radovljski prevzame to cesto v svojo oskrbo in jo primerno popravi.

Predloga se odobrita.

Poslanec Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o prošnji učiteljske udove Ane Juh za denarno podporo in nasvetuje, da se jej miloščina letnih 50 gld. za tri leta podaljša. (Vsprejeto.)

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški naznanja, da je finančni odsek o prošnji slovenskega dramatičnega društva sklenil, da se bode obravnavala pri deželnem proračunu in se torej z današnjega dnevnega reda odstavi.

Poslanec Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o raznih peticijah, da bi se ne pobirala deželna naklada na žganje. Poročevalec pravi, da je z jedne strani pomenljivo, da je došlo toliko prošenj obrtnikov in trgovcev, akoravno so te prošnje po ogromni večini slabo, nekatere celo lapidarno utemeljene. Danes se še ne da trditi, da se bode kupčija z žganimi pijačami omejila. Pri konsumnem davku se dogaja, da se le prvi čas konsum nekoliko zmanjša. To se je videlo pri tabaku. Kako so se rotile kadilci, da ne bodo več smodk pušili, a par mesecev je preteklo, pa je vse pri starem. Pri nas se plačuje skupaj državnega davka 35 gld., deželne priklade 18 gld., torej 53 gld. od hektolitra, na Francoskem, v Belgiji, v Zedinjenih državah se plača več, v Rusiji 180 gld., na Angleškem celo 200 gld. od hektolitra. Hektoliter bode sedaj stal 70 do 73 gld., a iz jednega litra naredi se tri litre žganja za 90 kr., tako da bode domače vino le teško tekmovalo s to pijačo. Istina je, da se bo konsum zmanjšal in tudi dobiček, a to neso uzroki, da

LISTEK.

Ukrajinske dume.

(Česki napisal E. Jelinek; poslovenil Podvidovski.)

III.

Skrušenec.

(Dalje.)

Za jedva izgovori ataman te besede obrne ostri meč proslavljen v tolikerih bitkah — proti sebi.

Toda o pravem času še — pridržali so ostrino in iztrgali s silo iz roke atamanu.

„Batko, batko!“ zakličejo vsi s skoro plakujočim glasom in obstopijo kakor otroci atamana: „Ne zvekuš naše žalosti. Krivde tebi nihče ne pripisuje, ne bodi nemil. Ne ti, marveč Gospod je učinil tako. Za rana bile so naše glave s teboj . . . so tudi sedaj in ostanejo pri tebi vse dni. O, batko! . . . ne bodi, ne bodi nemil: . . .“

In v dokaz udanosti pritisnil je vsak izmej aji čelo na prsi atamanove.

Gorek tok solza, privrel je iz oči atamanovih, vzdihoval je, toda govoril ni. Povesil je le glavo in srce tolklo mu je glasneje.

Stoprv za trenotek zašepeta mračno: „O, vrnite mi sablo! . . .“

„Vrnemo, ko nas zopet povedeš zoper neverce . . . Batko, ljubimo te, bolj nego kedaj.“ In glas njihov zvenel je zopet mehko in pristrčno.

Ataman nagne glavo.

„Idite otroci . . .“ šepne tibo.

Šli so počasi, tapajoči po temi. Nihče se ni ozval niti z glasom.

Ali o groza! Niso še dospeli h kočam, izginil jim je v visokem trstji vodnik — ataman.

Kličejo ga, razidejo se na vse strani po sledeh ali — zaman.

Ataman je izginil brez sledu, skoro pred pragom rodnih koč.

Strašna misel prišla je v glavo Kazakom. Noč je stembela, kakor neprozorna stena.

Popolnoma v zadregi so spoznali, da treba čakati jutra.

Sklenili so, da ko dan zasveti, poiščejo ata-

mana, prosijo ga usmiljenja in skupno ž njim pokopljejo krščanski pri kurganu Slave padle brate.

* * *

Ataman sam je zaostal na neveselej, zatemnelej stepi. Ko so se izgubili njegovi koraki v daljavi družini in se ni bal, da stopinje njegove spoznajo, ozrl se je pozorno in — oddahnil se težko. „Ne, ne . . . skrušenec ataman se ne vrača rad živ k rodnemu ognjišču.“

Le za trenotek pritisne glavo k dlanim, da bi v nje ujel potok gorkih solz. Ali ataman vrže hitro od sebe stiskajočo ga tesnobo in gre odločno k mogili Slave . . . k padlim bratom, izgubljenim po njegovej krivdi.

Gnala ga je tja strašna zavest krivde in kazni.

Stokrat zadela je njegova noga ob pot, stokrat nagnilo se utrujeno telo k zemlji, a ataman vzdignil se je vedno znova in velel sam sebi neizprosno: „Dalje, dalje, ataman skrušenec dalje . . .“

Naposled dospe na bojišče, na pusto, grobno, strašno. Davno je že utihnil tam poslednji stok

bi se z ozirom na privatne interese slabile deželne finance. Kolikrat se je govorilo v zbornici, da bi se zmanjšala žganjarska kuga, da bi se pitje žganja kolikor mogoče omejilo. Iz teh razlogov nasvetuje, da se preko teh mnogobrojnih peticij preide na dnevni red. — Predlog se jednoglasno vsprejme.

Poslanec Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o samostalnem predlogu gg. poslancev Viljema Pfeiferja in Fr. Šukljeja in tovarišev z načrtom zakona, s katerim se prenareja § 2. deželne zakona z dne 5. avgusta 1887 o samostojni deželni nakladi na porabo žganih opojnih pijač in o raznih peticijah v tej zadevi. Poročevalec izraža bojazen, da bode po nasvetovani preuredbi finančni efekt deželne naklade manjši, a toliko večji bode ugodni upliv na napredek vinarstva in sadjarstva v deželi. Nasvetuje torej vsprejem preuredbe tega zakona, ki se glasi v paragrafu 2. Oprostiti od plačevanja deželne naklade na porabo žganih opojnih pijač je žganje, narejeno iz naslednjih samopride-lanih tvarin, kakor: iz vina, iz drožij, iz tropinj, iz sadja, iz jagod, v kolikor se isto rabi samo za svojo domačo potrebo. Nasproti pa je iz teh tvarin narejeno žganje podvrženo deželni nakladi, kadar se isto toči ali kadar se prodaja na drobno (t. j. v množinah izpod 1 hektolitra). Ravno tako nastopi oprostitvev od deželne naklade v vseh onih slučajih in pod tistimi uveti in opreznostimi, pod katerimi se dovoljuje davčna oprostitvev od državnega potrošnega davka za tisto žganje, katero se rabi za obrtne namene uštevši narejanje octa (jesiha), za kuho, kurjavo, snažitev in razsvetljavo, za zdravilne in znanstvene namene (§ 6. zakona z dne 20. junija 1888, drž. zak. št. 95.) Ta zakon stopi v veljavnost 1. dan meseca januarja 1889. leta.

Baron Schwegel pravi, da bode že državni davek na špirit deželne dohodke vsaj za 100.000 gl. zmanjšal in to se bode kazalo pri deželnem proračunu, tako da se bodo vse koristi, pridobljene pri zemljišno-odveznem zakladu izgubile. Umestno bi bilo, da bi bila tudi kranjska dežela kakor Galicija in Bukovina od države dobila kako odškodnino za veliko izgubo, katero bode trpela. Tudi obžaluje, da se neso predložili natančnejši podatki, a ujema se o tej zadevi s poročevalcem, da ne gre kmetijske industrije in fabrikacije po deželnih nakladah ovirati. Premalo, pravi govornik, se je obvarovalo izdelovanje brinjevca, kajti ako je le oni brinjevec prost, za katerega se brinje nabere na domačem posestvu, bi bilo to zelo neugodno za izdelovanje brinjevca, ker večinoma revni ljudi brinje pobirajo, torej nasvetuje preuredbo § 2. v tem, da je ves v deželi izdelani brinjevec deželne naklade prost.

Poslanec Kavčič pravi, da se je ta zadeva v lanskem zasedanju jako hitro rešila, tako, da se ni vedelo, da se bode tudi od domačega žganja plačevalo. Zdaj so kmetovalci začeli zanemarjati sadje in nečejo žgati. Letos, ko je bilo toliko sliv, pustili so jih gniti in še večja nevarnost preti, kajti kmetovalci začeli so sadno drevje izsekavati. Torej z ozirom na napredek sadjarstva podpira nasvet finanč. odseka z dostavkom bar. Schwegeln.

Poslanec Murnik opomni, da ako kdo lani pri obravnavah dotične postave česa razumel ni, imel je priliko takrat oglašiti se.

Poročevalec Šuklje pravi, da kar je omenil baron Schwegel ob odškodninah za povišanje sp-umirajočih bratov, vzletele se že vse kazaške duše v kraljestvo večnosti.

Pogledavši k njim, osvetljenim po baš prebli-skajočem svitu mesečnem, povesi glavo in zašepeče tiho: „Pokopljem vas, pokopljem, bratje, glave krščanske!...“

Mahnil je močuo s sabljo in razplašil črne ptice.

In kopal je veliki grob. Jama se je globila v mokrej zemlji pri mogili in globila se je bolj in bolj. Poleg pa je rastla nametana črna prst. Samo čudo pomagalo mu je pri tem delu.

Ali o žalost!

Ko pride, da položi v hladno ležišče posled-njega tovariša, opazi z grozo in neizrekljivo žalostjo da so ga neverci lupežno slekli. Le golo truplo le-žalo je tu...

Ni se obotavljal, ni premišljeval dolgo!

Sam raz sebe je iztrgal atamansko obleko in oblekel v njo mladega Tarasa.

Bil je najmlajši sokol vse družine.

(Konec prih.)

ritnega davka, neso teh odškodnin dobile dežele, ampak dotičniki, imajoči posebne pravice. Deželni odbor sedaj s statističnimi podatki o prihodkih te naklade še nikakor služiti ne more. Od l. 1885 do 1886 izdelalo so je po uradnih izkazih na Kranj skem vsega vkupe 996 hektolitrov domačega žganja, ta številka se menda ne bode dosti prekoračila. Kar se tiče stvarnega predloga barona Schwegeln, obžaluje, da ni bil baron Schwegel navzoč v finančnem odseku, ko se je ta zadeva razpravljala. Namen odseka je bil, davka oprostiti le žganje za domačo rabo, ne pa tudi žganje, s katerim se trži, ki lahko davek prenaša. Zatorej se ne more uje-mati s preuredbo § 2., kakor jo je bar. Schwegel nasvetoval, ampak skleni se tako, kakor je nasve-toval finančni odsek.

V podrobnej razpravi oglasi se poslanec Pfeifer in s posebnim zadoščenjem pozdravlja družega paragrafa določbo, ki prostost domačega žganja od deželne naklade ne omeji na 56 litrov, ampak razširja to prostost nad 56 litrov, tako, da dežela sploh ne obdači domače žgane pijače (slivovka, tropinovec, žganje iz drož, brinja) za domačo porabo. Ta naredba ugaja domačim našim kmetijskim žganjarjem, katere sem proti tujim židovskim izdelkom odločno branil pri vsaki priliki izrekoma v deželnem in državnem zboru, kar spričujejo stenografični zapisniki in kar mi z mirno vestjo lahko potrdijo častiti moji tovariši. S to olajšavo bomo pogina rešili prevažno naše sad-jarstvo ter spodbujali obupane naše vinogradnike, lotiti se tega poglobitnega oddelka narodnega go-spodarstva, ki bode premalo nadomestiti moral umirajoče naše vinske gorice, katerih precejšnja večina ne bo nikdar več ozelenela. Kdo bo pač zmagal ogromne stroške novega trsnega nasada? kdo tratil denarje za ubogo trto, ki ima brez šte-vila sovražnikov nad zemljo in pod zemljo; proti kateri zarotil se je celo nehvaležni človek, ki v svoji požrešni poželjivosti po hitrem bogastvu po-nareja in kvari plemeniti dar božji ter spodriva žlahtno kapljico s strupenim izdelkom! Tedaj ni čuda, če marsikateri vinograd nikdar več ne bo oživel, ampak svoj prostor umaknil drugim rast-linam zlasti sadju, katerega nasad moramo pospe-ševati z vsemi sredstvi, mej katere mej drugimi spada odstranitev deželne naklade, kakor nasvetuje § 2. Kar je pri sedanjih okoliščinah mogoče bilo, storil je deželni zbor. Od slavne vlade pa smemo pričakovati vsaj toliko podpore pri izvršitvi držav-nega žganjarskega zakona, obrtniške postave in drž. zakona dne 23. junija 1881, da cena na veliko porabo proračunjena fabrikacija spirita popolnem ne spodrine malih naših domačih kotlov za žganje, kjer se je dozdej kuhalo zdravo žganje in se pilo za to manj, ker je bolj drago od fabriškega zdravju škod-ljivega spirita. Državni in kulturni interes zahteva, da se domače zdravo žganje manj obteži, kakor z vodo zmešan slabo očiščen židovski spirit, ki je na veliko našo žalost že ostrupil precejšnji del našega nekdanj tako krepkega, zdravega naroda. Današnji sklep bode gotovo pripomogel nekoliko zboljšati sedanje silno težavne gospodarske razmere, za kar bodo prizadeti gospodarji tudi hvaležni visokemu deželnemu zboru (Občna pohvala.)

Baron Schwegel vzdržava svoj predlog ter trdi, ako se neče uničiti obrt brinjevca, naj se nje gov dostavek vsprejme. Na predlog poročevalca Šukljeja preneha seja, da se o dostavku barona Schwegeln posvetuje finančni odsek.

Poročevalec Šuklje poroča, da se je finančni odsek zjedini, da se dostavi v § 2. po besedi „sadju“, „kakor iz raznovrstnih v deželi nabranih jagod“. Vsprejme se potem ves zakon brez daljšega razgovora § 2. s preuredbo finančnega odseka, tudi v tretjem branji.

S tem so rešene tudi prošnje o tej zadevi.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se zopet predložita načrta dveh zakonov: a) o napravljani in vzdrževanju javnih neerarskih cest in potov in b) ob uvrstitvi deželnih cest izroči se upravnemu odseku.

Gosp. Withalm izročil je po dr. Moschetu prošnjo, da se izbriše deželna služnost na njegovem posestvu Kolizeji.

Prihodnja seja je v četrtek, in sicer ob 1/2 1. uri popoldne z ozirom na slavnostno otvorenje sadne razstave.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. oktobra.

V nedeljo praznoval je predsednik državnega zbora dr. Smolka štiridesetletnico, odkar je bil prvič predsednik parlamentu. Prišle so mu častit razne deputacije ne le poljske, ampak tudi rusinske. Došlo mu je več sto telegramov, največ od državnih poslancev. Več mest ga je imenovalo častnim meščanom.

Pravosodna uprava hoče na Češkem vedno odločneje zahtevati, da bodo morali uradniki znati oba deželna jezika. Pri Praškem sodišči neso te dni dopustili, da bi začel pravno prakso nemški pravni praktikant, ker ni bil dovolj vešč češčine. To moramo le odobravati, kajti le po tem potu bodo dobili uradnikov večjih obeh deželnih jezikov.

Hrvatski sabor sklican je na 10. dan no-vembra. Zborovanje letos ne bode zanimivo, ker se opozicija najbrž ne bode dosti spuščala v debate. Odkar ni v saboru dr. Davida Starčevića, se sploh kaj malo čuje o njega zborovanji. Kakor se vidi, mu svet ne pripisuje dosti več važnosti kakor ka-cemu družemu deželnemu zboru.

Državni zbor ogerski se je zopet sešel. Kakor se govori, hočejo takoj v prvi seji nekateri poslanci skrajne levice interpelovati o prepiru s primasom zastran Trnovskega učiteljskega in zastran dogodka v Belovaru. Prisiliti hočejo madjarski šovinisti vlado, da bi odstavila Strossmayerja. Tisza se pa najbrž tega ne bode upal, ker bi znal priti v konflikt s cerkvijo, kajti v Rimu nekoliko drugače sodijo o stvari, nego v Budimpešti.

Vnanje države.

V Vatikanu hoteli so porabiti nekda bivanje nemškega cesarja v Rimu, da sprožijo rimsko vprašanje. Ko je papež omenil to zadevo, je cesar hitro govor na drugo stvar napeljal, izrazil željo, da predstavi brata svojega, princa Henrika. Grof Herbert Bismarck je pa v avdienci pri papeži naravnost se izjavil, da Nemčija zmatra rimsko vprašanje za rešeno. Nemški klerikalci so nekda jako nejevoljni, da cesar neče podpirati papeža in mislijo baje začeti zopet borbo z državno oblastjo. Povod borbi bode sedaj šolsko vprašanje.

Po Grškem se močno agituje za zjedinenje Makedonije z Grško. Bolgari nemajo nobene pravice do te dežele, pišejo grški listi, ker ni nikdar bila bolgarska. Po zgodovinskem pravu morda res Bol-garom ne gre ta dežela, pač pa po narodnostnem, kajti štiri petine prebivalstva so bolgarske. Narodnostno vprašanje je pa v tem oziru odločilno. Zgo-dovinskih pravic pa tudi Grki nemajo do Makedo-nije, ter sedanje grško kraljestvo ni nikakor to, kar je bilo bizantinsko cesarstvo.

Po poročilih, katere so dobili Angleži iz Afga-nistana, se je emirovim četam posrečilo pokoriti ustaše. Izak han ubežal je v Bohar, vsi njegovi vo-jaki so pa položili orožje. Po vsej deželi priznavajo zopet avtoriteto emirovo. V Londonu se ve da so veseli, da so se stvari za Anglijo tako ugodno obr-nile, kajti Izaka hana imeli so za pristaša Rusije. Kako dolgo bode vladal mir v Afganistanu, pa nikdo ne ve, kajti v tej deželi so ustaje kaj na-vadne.

Dopisi.

Iz Šent Vida nad Ljubljano 16. ok-tobra. [Izv. dop.] Pri nas vršila se je v nedeljo 14. t. m. v najlepšem redu svečanost v proslavo 40letnega vladanja presvetlega cesarja, katero je priredilo cerkveno predstojništvo, šolsko vodstvo ter čitalniški in rokodelskega društva odbor. Upravi-čeno trdimo, da je ta veselica prekosila ono katere koli večje vasi, presegla je pa tudi Šent Vidčane same. Veliko so obljubili, kar smo tudi pričakovali, a napravili so še veliko več. Slavnostni odbor, kojemu sta duša bila gospod župnik Andrej Volc in neutrud-ljivi gospod Anton Belc — dosegel je najlepši uspeh. V začetku tedna, ko je iz vseh zatvornic lilo, hitelo je brezbrojno vzdihljejev in srčno-gorečih molitev k Večnemu za lepo vreme; in ko so sredi tedna — v četrtek — nekako boječe pogledavali dobrodejni solnčni žarki izza sivih oblakov na zemljo, nastala je mej stanovniki Šentvidske fare neka tiha, hva-ležna zadovoljnost in napravljale, delale in konča-vale so se tem pogumnejše za to izredno lepo sve-čanost potrebne priprave.

Svečanost sama vršila se je v določenem redu. V soboto popoldne ob 3. uri pričelo je zvoniti pri farni cerkvi in pri vseh podružnicah. Ob jednom čulo se je streljanje iz raznih v Šent Vid spadajočih vasij. Ob šestih zvečer ponavljanje zvonjenja in stre-ljanja. Takrat bil je tudi začetek razsvetljave. Kar zadene razsvetljavo, sme se trditi upravičeno, da na deželi ni lahko več storiti v tej zadevi, kolikor se je doseglo v Šent Vidu. Saj ni bil večer, dan je bil, jasen svetel dan! Vsaka najbornejša kočja ble-

sketala se je v lučicah; hiše promoznejših so pa bile jako lepo dekorovane, imele so prižganih sto in sto lučič. Prekositi skušal je drug drugega. Najlepši bil je društveni dom. Na oknih, na predstrelji, na strehi plapolalo je brezštevilo lučič, lampijonov in svetilnic. Na oknih proti cesti v sredi prvega nadstropja videli smo cesarjevo in cesaričino podobo na straneh pa ono Rudolfa in Stefanije. Dalje so bila jako okusno razsvetljena in okrašena poslopja g. M. Tomca, župnija, A. Beleca, Lovrenčeva, gospe Josipina Zakotnikove, Fernadovo, Jovanovo, šola itd. Ni se čuditi, da je ta v resnici, krasen, veličasten prizor privabil toliko občudovalcev. V procesijah so vrel ljudje skupaj. Gledali so in se čudili, da se je v Šent Vidu napravilo kaj tako velikanskega. Mej tem bil je pod nadzorstvom učiteljstva spreved šolske mladine po vesi. Učenci nosili so bakle in svetilnice in pred hišami šolskih prijateljev in dobrotnikov popevali cesarsko himno in mile slovenske pesnice. Mej petjem nedolžnih otročičev zaigrala je marsikatera solza v očesa poslušalca. Še le pozno v noč vračali so se povsem zadovoljni gledalci domov.

Zvonenje in streljanje iz topičev ob treh zjutraj naznanjalo je nastop tako težko pričakovane nedelje. Šent Vid je imel vse drugo lice, tako prazničnega nismo ga še videli.

Ob osmih bil je vsprejem blag. gospoda okrajnega glavarja, na kar je blagoslovil novo šolsko zastavo g. dekan, kanonik in stolni župnik M. Križnar. Gospoda okr. glavarja govorna mladino segel je slehernemu v srce. Pred sv. mašo, katero je služil prej imenovani gospod stolni župnik z veliko asistenco, poslušali smo jako lep govor preč. gospoda dr. J. Janežiča. Maše udeležilo se je mnogobrojno občinstvo, dalje šolska mladina ter čitalniško in rokodelsko društvo z zastavami. Po končani božji službi delila se je spomenska knjižica in svete podobice mej učenke in učence, na kar se je pričelo pogoščenje šolske mladine. Dobro, da do tja ni deževalo, ker bi ne bilo mogoče vseh otrok — bilo jih je do 400 — nikjer drugje tako hitro pogostiti, kakor na planem.

Jedil, belega kruha in potvice pripravili so toliko, da je še potem, ko so se še drugi, mej gledalci nahajajoči se otroci nešolarji nasitili, vsega ostalo. Ko se jo cesarska pesen zapela, katero je zbrano občinstvo stoje in razkrito poslušalo, bilo je pogoščenje otrok končano; nebo pa je v podobi rahlega dežja prijavilo svojo udeležbo in vse navzoče blagoslovilo.

Banketa, kateri je trajal od poludneha do polu štirih udeležilo se je nad 80 oseb. Govorilo se je mirno, napilo samo na cesarja. Da si so cel dan pridno in intenzivno streljali, čuli smo po napitnici izredno pokanje, tako, kakeršno je pri topničarstvu navadno. Le-ti „možnarji“, ki so do sem počivali, bili so pravi velikani. Jednega izmed njih daroval je gosp. J. Tome delavskemu društvu z izrečno željo, naj se po napitnici na cesarja privikrat oglasi. Gospej M. Tomčevi gre kot rediteljici banketa vsa čast.

Po litanijah odkrila se je spomenska plošča v društvenem domu v navzočnosti dostojanstvenikov, katerim je bil za tem predstavljen nov odbor prostovoljne požarne brambе. Vsa gospoda šla je na to v spodnje prostore, kjer se je kegljišče otvorilo in igrala tombola. Občinstva se je vse trlo. Štirinajsta točka: „Slavnostna beseda izpala je, kakor je bilo pričakovati, izborna. Samo to naj konstatujemo, da nas je s svojim zopetnim nastopom v igri: „Bob iz Kranja“ iznenadila že od poprej dobro znana igralka gospa Lucinka Kraljičeva, omožena Odlazek, s svojim prijetnim, krasnim, simpatičnim glasom elektrizovala je vse občinstvo. Ploškanja in dobroklicev ni bilo konca, Šent-Vidčanom in vsem udeležencem ostal bode ta dan v vednem spominu.

Domače stvari.

— (Dnevni red XIV. seje deželnega zbora kranjskega) v Ljubljani dne 18. okt. 1888. 1. ob 1/2. uri popoldne 1. Branje zapisnika XIII. deželno-zborske seje 16. oktobra 1888. 2. Naznanila deželo - zborskega predsedstva. 3. Tretje branje o načrtu zakona, s katerim se prenarejata § 5. in § 13. zakona dne 13. junija 1882. l., dež. zak. št. 25, l. 1886., ob odkupu posestev se državi novčinih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe 4. Ustno poročilo finančnega odseka o zakupu deželne naklade na žgane opojne tekočine za leto 1888. 5. Poročilo finančnega odseka o vladni

predlogi z načrtom zakona, s katerim se izdajajo na podstavi zakona z dné 17. junija 1888. leta, drž. zak. št. 99. določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah. 6. Ustno poročilo upravnega odseka o preložitvi ceste čez Bogenšperk. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o dopisu c. kr. deželne vlade, da bi dežela prevzela poročstvo gledé troškov za zgradbo Savskih bregov pri Stožicah in Tomačevem. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Logaškega za odpis posojila 2000 gld. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Logaškega in občin Dolenji Logatec in Rovte gledé podpore in posojila za zgradbo okrajne ceste Dolenji Logatec-Rovte. 10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva v Kamniku, da bi se v Kamniku ustanovila javna bolnica iz Glavarjevega zaklada.

— („Slovanskega Sveta“) 19. štev. je zaplenjena mej drugim zaradi uvodnega članka: „Nasprotniki kulturnega panslavizma“, potem, ker sta ponatisnjeni dve pesni v ruskem jeziku s črkami istega jezika. Druga izdaja ni dovoljena. Prihodnja številka „Slovanskega Sveta“ izide s prilogo.

— (Deželna sadna razstava.) Gospod Fran Souvan, veletržec v Ljubljani, daroval je povodom sadne razstave tri cekine trem sadjarjem učiteljskega ali kmetijskega stanu.

— (Slovensko predstvo) na čast obiskalcem deželne sadne razstave priredi dramatično društvo v nedeljo dne 21. oktobra t. l. v dvorani Ljubljanske čitalnice ob 4. uri popoldne. Ustopnice se dobivajo v soboto in nedeljo v čitalnični trafiki in na dan predstave od polu 4. ure naprej pri kasi. Priporočati igro po treh tako slabo obiskanih predstavah zdi se nam brezuspešno; tedaj samo poročamo: Igralo se bode „Nezgode starega samca“, burka s petjem v treh dejanjih.

— („Sokolov“ zabavni večer,) ki je imel biti prihodnjo soboto, preložen je zaradi sadne razstave na soboto dne 27. t. m. Ta zabavni večer bode zanimiv že zaradi tega, ker je berilo zanj poslal starosta slovenskih pisateljev Davorin Trstenjak.

— (Ilustrovan Narodni Koledar) je dotiskan in se bode danes začel razpošiljati naročnikom. Res lična knjiga z mnogovrstno vsebino prijala bode mnogokomu. Nadejati se je, da častiti p. n. bralci hitro sežejo po njem, kajti smelo smemo trditi, da dobe v njem za svoje potrebe gotovo toliko porabne tvarine, kakor v nemških koledarjih. — Cena mu je 40 kr., po pošti 45 kr. Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarni J. Giontinjevi v Ljubljani.

— (Slovenski klub na Dunaji) ima svoj prvi večer v letošnji sezoni v soboto 20 t. m. v hotelu Royal I. Singerstrasse 3 mezzanin na levo. — Čital bode g. Igo Kaš: „Poletna noč v Bokah Kotorskih“. — Začetek ob osmi uri.

— (Vabilo k občnemu zboru.) „Slovenskopesvsko društvo na Dunaji“ vabi svoje člane k občnemu zboru, ki bode v petek dne 19. t. m. ob 1/2. uri zvečer v društveni dvorani, I., Salvatorgasse 12. Dnevni red: 1. Letno poročilo. 2. Odobrenje letnega računa. 3. Volitev odbora. 4. Slučajni predlogi. Po javni skupščini okoli 9. ure zvečer bode društveni večer izvršujočih članov v „Slovanski Besedi“, I., Wallnerstrasse 2. — Slovenski pevci, ki društvu do sedaj še neso pristopili, prosijo se uljudno, da pristopijo prihodnji petek.

— (Velikansko grobišče) začeli so razkopavati na Glasinci v Bosni. Že pred leti dobivali so se ondu predmeti iz bronaste dobe, sedaj pa je deželnega muzeja kustos dr. Truhelka začel sistematično kopati in odprl doslej do 40 grobov, v katerih je našel razne bronaste predmete, pa tudi železno orožje. Grobišče se razteza od Sokolca, Lazov in Bandinovega Sela do Rogatice in Višegrada in šteje nekda nad dvajset tisoč grobov, v katere je predavno ondu bivajoči narod svoje mrtvece deloma pokopaval, deloma sežigal. Ako navedeno število ni pretirano, je grobišče pri Glasinci največje na vesoljnem svetu.

— (Vabilo k slavnosti,) katera se priredi v proslavljenje 40letnega vladanja Nj. Velečastva presvetlega cesarja Frana Josipa I. dne 21. oktobra 1888. leta v Dobu. Vspored: 1. Na predvečer, v soboto ob polu 7. ure se začne slavnost s slovesnim zvonenjem, na bližnjih holmcih se zapalijo

kresovi mej streljanjem s topiči. 2. V nedeljo zjutraj ob 10. uri slovesna sveta maša z zahvalno pesnijo. 3. Po popoldanski službi božji odidejo vsi šolski otroci z godbo in zastavo iz šole na slavnostni prostor. 4. Zagode in zapoje se cesarska himna. 5. Ogovor na otroke, pri katerem se obesi spominski trak na šolsko zastavo. 6. Deklamacija in petje šolarjev. 7. Razdelitev spominskih knjižic in podobice presvetlega cesarja. 8. Pogoščenje šolarjev. 9. Prosta zabava. 10. Zvečer v mraku umetni ogenj in streljanje. Pri slavnosti sodeluje Kamniška veteranska godba. Odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 16. oktobra. Pri včerajšnjem proslavljanju sodnijskih uradnikov pri nadsodišči Dunajskem proslavljal je nadsodniški predsednik Streit „strokovnjaško nadarjenost, previdnost in neumorno delavnost Pražakovo“. Pražak se je zahvalil in prosil, da se podpora, katero so uradniki doslej naklanjali njemu, prenese na naslednika njegovega.

Dunaj 17. oktobra. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo ročno pismo Taaffeju, s katerim je državni zbor sklican na 24. dan oktobra.

Napolj 17. oktobra. Vladarja vrnila sta se ob 6. uri zvečer mej neprestanimi ovacijami prebivalstva v palačo. Mesto krasno razsvetljeno. Ob 8. uri bil koncert 200 mandalin na plebiscitnem trgu, potem najstarejši vojaških godb tudi pred kraljevo palačo. V gledališči slavnostna predstava.

Lipsko 17. oktobra. Državno sodišče odklonilo predloge zagovornikov, da bi se Geffcken izpustil iz zapor.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (331—239)

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

15. oktobra:

Pri **Stonu**: Mar iz Celovca. — Goldman, Zwang z z Dunaja. — Maasburg iz Pečuha. — Seemann z Reke. — Schwab z Dunaja.
Pri **Malič**: Jenf iz Gorice. — Fon iz Zagreba. — Sreit iz Beljaka. — Hübsch, Wolf, Theimer, Stein, Plitz z Dunaja.
Pri **južnem kolodvoru**: Bachveder z Dunaja. — Kos iz Celja.
Pri **avstrijskem cesarji**: Trogar iz Beljaka. — Šuler iz Kroke.

Umrli so v Ljubljani:

12. oktobra: Janez Mrak, delavec, 20 let, po naključni prizadeti poškodbe. — Urša Čepelnik, gostija, 77 let, za oslabljenjem.
14. oktobra: Makso Leidemullner, poslovođe sin, 8 mesecev, Dunajska cesta št. 13, za božjastjo.
V deželni bolnici:
14. oktobra: Jera Tavčar, delavka, 55 let, za kroničnim katarom v črevih. — Marija Čuk, delavke hči, 3 dni, za slabostjo.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
16. okt.	7. zjutraj	743.1 mm.	0.4° C	sl. svz.	d. jas.	0.06 mm.
	2. popol.	742.3 mm.	11.0° C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	743.4 mm.	4.8° C	sl. svz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 5.4°, za 6.1° pod normalom.

Dunajska borza

dné 17. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	81.70	—	81.75
Srebrna renta	82.25	—	82.30
Zlata renta	109.90	—	109.90
5% marcna renta	97.65	—	97.75
Akcije narodne banke	872.00	—	872.00
Kreditne akcije	311.00	—	311.00
London	121.65	—	121.75
Srebro	—	—	—
Napol.	9.62 1/2	—	9.64 1/2
C. kr. cekini	5.77	—	5.78
Nemške marke	59.42 1/2	—	59.52
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld.	— kr.
Državne srečke iz l. 1854	100	171	75
Ogerska zlata renta 4%	100	100	55
Ogerska papirna renta 5%	91	91	35
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120	25
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122	122	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	99	60
Kreditne srečke	100 gld.	181	25
Rudolfove srečke	10	20	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	113	—
Tramway-društ. velj. 170 gld.	a. v.	—	—

(poleg mestnih ut) se toči pristni

refoško

iz Ricmanjev liter po 48 kr.
 „Beržanka“ „ „ 44 „
 Kakor tudi (697-1)

stara vina iz Jaske:

rudeče 1885. l. liter po 44 kr.
 rumeno 1885. l. „ „ 40 „
 muškatelec „ „ 36 „
 rumeno „ „ 32 „
 rudeče „ „ 28 „

Prevzetje gostilne.

Udano podpisani usoja si naznanjati, da je prevzel staro slovečo

gostilno „Pri Lipi“,

v Ljubljani, Židovske ulice št. 5.

Najljubnejše vabeč p. n. občinstvo na mnogo-
 brojen pohod, zagotavljam, da bodem gostom naj-
 boljše in najtočnejše stregel s priljubljenim izvrst-
 nim Japlovim pivom, 1/2 litra 11 kr., z dobrim
 Koslerjevim pivom, 1/2 litra 9 kr., z dobrimi
 dojenjskimi in raznimi starimi vini iz kleti
 gospoda A. Putricha, lastnika hotela „Pri juž-
 nem kolodvoru“. — Tudi se vsprejemajo naro-
 čila na kosilo.

Z velespošto anjem

M. STERMANN.

(682-2)

Učenca

vsprejemem takoj v prodajalnico me-
 šanega blaga. (699-1)

Natančneje pove upravištvo „Slovenskega Naroda“.

V. VERŠEC,

lastnik

I. južnoštajerskega vrta za rože in sadno drevje
 na Bizeljskem pri Brežicah (Rann),
 priporoča veliko zalogo

lepih močnih sadnih dreves

najboljše vrste, pripravljenih za jesensko sadenje,
 kakor tudi

lepih rož

(670-3)

po najnižji ceni. — Cenike pošilja franco.

F. P. VIDIC & COMP.

priporočata p. n. občinstvu za salone, kavarne,
 gostilne, privatna stanovanja i. t. d.

lepe

lončene peči

po jako nizki ceni ter iz najboljšega blaga
 izdelane. (440-33)

Zaloga: v Slonovih ulicah št. 9.

Odvetniški koncipijent,

kateri ima nekaj civilne prakse, sprejme se v odvet-
 niški pisarni v Rudolfovem. — Ponudbe na dra.
 Josipa Rosina v Rudolfovem. (685-2)

Rebula

I. vrste, iz vinogradov barona Formentinija v
 Št. Florijanu in Cerovem prodaja se po 18 gld.
 hektoliter franko Goriški kolodvor. Če se ga veliko
 vzame, da se po takej ceni, za kakeršno se spo-
 razume.

V. Travan,.

(691-3)

speditör in komisionar v Gorici.

VIZITNICE

priporoča

„Narodna Tiskarna“

po nizkej ceni.

Prostovoljna prodaja.

Svoje posestvo Lukovic in Smrek, katero je bilo
 poprej last gospoda Luke Tavčarja v Ljubljani in obstoji iz hiše,
 gospodarskih poslopij, njiv, senošetij in gozdov, želim iz proste roke
 skupaj ali pa na drobno prodati.

Ponudbe vsprejemam ta teden v svoji prodajalnici v Ljubljani.

(694-1)

F. M. Schmitt.

ILUSTROVAN
NARODNI KOLEDAR

za leto 1889.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarni J. Giontini-
 jevi v Ljubljani. — Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Vsebina: Popoln kalendar, koledar, kateremu so pridejane tudi slo-
 vanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše.
 Sedanji vladarji evropski. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik.
 Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del:
 Stiri desetletnica vladanja cesarja Frana Josipa I. Naši zaslužni možje.
 Božja pota Slovencev. Na sveti večer. Smešnice. — Naznanila.

VINKO ČAMERNIK,

kamnosek v Ljubljani, Parne ulice hiš. šte. 9,

(začasna podružnica poleg mesarskega mosta)

priporoča p. n. občinstvu svoje vsakovrstne lično izdelane

nagrobne spomenike

od različnih marmorjev po jako nizki ceni.

Prečastito duhovščino prosi uljudno za naročila vsega v njegovo stroko
 spadajočega cerkvenega dela in vse stavbinske podjemike za razno tera stav-
 binska dela. — Vsestransko hoče po najnižji ceni izvrstno ustrezati.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1888.

Vinko Čamernik,
kamnosek.

(673-3)

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja
je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno po-
 trebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje od-
 visno je od tolikih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz
 oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo
 obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja,
 katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se
 njegovih dobrot.

Za neznamen denar more se zavarovati kapital, ki se izplača
 po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar
 doživi 18, 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato,
 ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je
 zavaroval, umri takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se
 vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred
 dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavaro-
 vancu samemu o dogovorjene starosti (n. pr. v 40, 50. ali 60. letu),
 ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima vzajemno zava-
 rovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi, katere
 prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega poseb-
 nega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887.

iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25%, celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje

zavarovanih 40.497 oseb za 22.835.193 goldinarjev.

Vsa pojasnila da e brezplačno (233-59)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,

v lastnej hiši (Gospodske ulice 12).

Prihodnji teden žrebanje!

Srečke Obrtne Razstave, Prirejene v Proslavo Cesarske Svečanosti, samo 50 kr.

Glavni dobiček 25.000 Goldinarjev.

(658-9)

V Ljubljani se dobivajo v menjalnici J. C. MAYER-ja.